De Australische huisspin *Badumna longinqua* vestigt zich in Nederland (Araneae: Desidae)

Badumna longinqua (L. Koch, 1867) is een uit Australië afkomstige spinnensoort uit de familie Desidae. Spinnen van de familie Desidae worden wel getijdespinnen ('intertidal spiders') genoemd, omdat enkele vertegenwoordigers in de getijdezone leven, waar ze in schelpen, gaatjes of ruimtes tussen wieren leven die bij vloed dichtgemaakt worden met hydrofoob spinsel (McQueen *et al.* 1983). Zowel de soort als de familie worden hier nieuw gemeld voor Nederland. Deze soort leeft vaak dicht bij de mens, boven in struiken of achter schors van bomen in stedelijk gebied en in en tegen gebouwen of andere menselijke constructies (Haddad & Foord 2021, Main 2001, Simó *et al.* 2015). Hij laat zich gemakkelijk verslepen en heeft zich al lang geleden gevestigd in Noord-Amerika en Nieuw-Zeeland en hij is ook aangeslagen in Argentinië, Mexico, Brazilië, Uruguay, Japan en Zuid-Afrika (Gertsch 1937, Haddad & Foord 2021, Okumura *et al.* 2009, Pompozzi *et al.* 2013, Simó *et al.* 2011, 2015). In Europa worden er sinds 2010 waarnemingen gedaan: eerst een aangevoerd exemplaar in Duitsland (Kielhorn & Rödel 2011), dan aangevoerde exemplaren in Engeland sinds 2021, waarna uitgebreide vestigingen werden gesignaleerd, veelal geassocieerd met tuincentra en tuinen (Gallon 2023, Pendleton & Pendleton 2024).

In oktober 2021 is het eerste exemplaar in Nederland aangetroffen, in Zevenhoven (ZH, foto door 'Hoeve Kazan' op Waarneming.nl, determinatie Johan Bink). Vervolgens werd in juni 2022 de soort in Almere aangetroffen (FL, foto van Renze Borkent op de website Waarneming.nl, determinatie Joost Vogels). In november van datzelfde jaar vond de tweede auteur een exemplaar in Uithoorn (NH), aan de buitenkant van een gebouw op een industrieterrein, waarin zich een meubelgroothandel bevindt In de directe omgeving bevinden zich vele bedrijven die goederen importeren, ook of misschien wel vooral planten. Al snel bleek dat het ter plekke om een goede populatie gaat, want de soort kon bijna wekelijks gevonden worden op de gevel van het bedrijf, soms met wel tien exemplaren per keer. Tot in juni 2024, toen dit artikel geschreven werd, werden de spinnen of hun webben daar met regelmaat aangetroffen. In de eerste week van maart 2024 werden twee vrouwtjes, één volwassen en de andere juveniel, verzameld in Coevorden (DR) in een container met pallets met diervoedingsingredienten, afkomstig uit zuidelijk Australië. Deze dieren werden opgestuurd naar het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen in Wageningen en werden hierna ter beschikking gesteld voor de collectie van Naturalis Biodiversity Center in Leiden (RMNH.ARA.19904).

Badumna longinqua kan goed herkend worden aan de tekening op de bovenzijde van het lichaam (figuur 1). Vanzelfsprekend kunnen ook de epigyne en mannelijke palp gebruikt worden voor identificatie en het beste overzicht hiervan wordt gegeven op de website van Nentwig *et al.* (2024). De cribelate webben hebben een retraite in een gaatje, holte of spleet en hun slordige webben met zigzag lopende draden zijn tweedimensionaal (Haddad & Foord 2021) (figuur 1).

Het zou zomaar kunnen dat *B. longinqua* zich uitgebreider gaat vestigen in ons land, helemaal als de verspreiding plaatsvindt via de handel in planten, zoals voor Engeland, Zuid-Afrika en Zuid-Amerika ook beschreven is. Mogelijk wordt de soort dan een concurrent voor andere spinnen rondom gebouwen, zoals nachtkaardespinnen *Amaurobius*. Mocht er sprake zijn van een opmars, dan hopen we die te kunnen documenteren door 'citizen science', dat wil zeggen, mensen die waarnemingen uit hun tuinen doorgeven. Een Nederlandse naam hoort bij

1. *Badumna longinqua*: (a-b) vrouwtjes van respectievelijk augustus en september 2023, en (c) een mannetje, november 2022. Uithoorn (Noord-Holland). Foto's: Martijn Wiersma
1. *Badumna longinqua*: (a-b) females, respectively from August and September 2023, and (c) a male, November 2022. Uithoorn (province of Noord-Holland).

het stimuleren van dergelijk onderzoek, en hier wordt daarom voor *B. longinqua* de naam Australische huisspin voorgesteld.

Dankwoord

Dank aan Joost Vogels (Stichting Bargerveen) en Johan Bink die de waarnemers op Waarneming.nl hielpen met de determinatie en contact met de eerste auteur adviseerden, Mike Brooks (Kennis- en Adviescentrum Dierplagen) die de spinnen uit Coevorden aanleverde ter opname in de collectie van Naturalis, André van Loon (EIS Kenniscentrum Insecten) die een exemplaar van de Australische huisspin van Uithoorn naar de eerste auteur bracht en Rick Buesink (EIS Kenniscentrum Insecten) die literatuur bij elkaar zocht voor dit artikel.

Literatuur

Gallon R 2023. *Badumna longinqua* (L. Koch, 1867) an Australian spider established outside in Britain. Newsletter of the British Arachnological Society 158: 3-5.

Gertsch WJ 1937. New American spiders. American Museum Novitates 936: 1-7.

Haddad CR & Foord SH 2021. Future climate may limit the spread of the Australian house spider *Badumna longinqua* (Araneae: Desidae) in South Africa. Journal of Arachnology 49: 332-339.

Kielhorn KH & Rödel I 2011. *Badumna longinqua* nach Europa eingeschleppt (Araneae: Desidae). Arachnologische Mitteilungen 42: 1-4.

Main BY 2001. Historical ecology, responses to current ecological changes and conservation of Australian spiders. Journal of Insect Conservation 5: 9-25.

McQueen DJ, Pannell LK & McLay CL 1983. Respiration rates for the intertidal spider *Desis marina* (Hector). New Zealand Journal of Zoology 10: 393-399.

Nentwig W, Blick T, Bosmans R, Gloor D, Hänggi A & Kropf C 2024. Spiders of Europe. Version 06.2023. Beschikbaar op: www.araneae.nmbe.ch [geraadpleegd 8 juni 2024].

Okumura K, Ogata K & Ono H. 2009. Amaurobiidae. In: The Spiders of Japan with keys to the families and genera and illustrations of the species (Ono H ed): 129-131. Tokai University Press.

Pendleton T & Pendleton D 2024. Grey house spider *Badumna longinqua* (L. Koch, 1867). Beschikbaar op: www.eakringbirds.com/eakringbirds3/arachnidsinfocusbadumna-longinqua.htm [geraadpleegd 8 juni 2024].

Pompozzi GA, Perlata L & Miguel S 2013. The invasive spider *Badumna longiqua* (L. Koch, 1867) (Araneae: Desidae) in Argentina: New distributional records, with notes on its expansion and establishment. Check List 9: 218-221

Simó M, Laborda Á, Jorge C, Carlos Guerrero J, Alves Dias M & Castro M 2011. Introduction, distribution and habitats of the invasive spider *Badumna longinqua* (L. Koch, 1867) (Araneae: Desidae) in Uruguay, with notes on its world dispersion. Journal of Natural History 45: 1637-1648.

Simó M, Laborda A, Núñez M & Brescovit AD 2015. First records of the invasive spider *Badumna longinqua* (L. Koch) (Desidae) in southern Brazil with notes on the habitats and the species' dispersion. Check List 11 (1), 1533.

Summary

The Australian spider *Badumna longinqua* settles in the Netherlands (Araneae: Desidae)

Badumna longinqua is a common synanthropic spiders species in Australia. It has settled in many other countries due to unintentional transport. In the Netherlands, a single individual was found in Zevenhoven (province of Zuid-Holland) and Almere (province of Flevoland), and two living individuals were detected amidst goods that were imported from Australia to Coevorden (province of Drenthe). In the period 2022-2024 a population was found in Uithoorn (province of Noord-Holland) on the outside of a building, in an area with lots of wholesale companies.

Jinze Noordijk
EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden
jinze.noordijk@naturalis.nl

Martijn Wiersma
Katwijk

Uitgelezen

Renze Borkent 2024

Kleine natuur. De wonderbaarlijke soortenrijkdom van een stadstuin

KNNV Uitgeverij, Zeist. 208 pp. ISBN 9789050119375. € 24,95

In dit aardige boek heeft de schrijver twee jaar aan tuinsoorten zoeken in zijn tuin in Almere beschreven. De tuin betreft er een van bescheiden formaat en bij de inrichting is gebruik gemaakt van borders voor de planten die gaandeweg van samenstelling veranderen. Per jaar worden voor elke maand enkele bijzondere waarnemingen of belevenissen beschreven. Soms verandert het daarbij wat plotseling van onderwerp, maar dat is niet erg storend. De stukjes zijn over het algemeen vrij kort en gaan niet heel diep in op bijvoorbeeld levenswijze van een gevonden soort of determinatiekenmerken. Dat is jammer, het boek is daardoor wat licht van inhoud en biedt misschien weinig nieuwe inzichten voor lezers, zeker voor diegenen met al redelijk wat kennis van insecten en hun levenswijzen. De schrijfstijl is prettig luchtig en het boek leest aangenaam door. Door her en der gebruik te maken van humor, maar ook wat zwaardere onderwerpen te behandelen blijft het interessant.

Gedurende de twee jaar dat de auteur zijn tuin onderzoekt stelt hij met enthousiasme ruim 1200 verschillende soorten vast, waarvan enkele nieuw voor Nederland zijn. Van huis uit is Renze Borkent vogelaar en in het begin van het boek weet hij nog niet zo veel over de andere soortgroepen. De ontdekkingstocht is dan ook verrassend voor hem en bied nieuwe inzichten, die hij bijvoorbeeld gebruikt bij de inrichting van zijn tuin. De zoektocht naar soorten wordt vooral uitgevoerd door overvliegende vogels te noteren, door onder schors te zoeken en gebruik te maken van een nachtvlinderval. Daarnaast worden veel insecten gezien op bloemen en planten. Om soorten op naam te brengen wordt veelvuldig gebruik gemaakt van soortherkenningssoftware. Soms worden ook andere middelen gebruikt, zoals boeken of het inschakelen van hulplijnen. Achter in het boek staat een lijstje van gebruikte